

Plv. hoge commissaris te Djakarta (Van Ittersum) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 12 nov. 1953

Uw 393. Vond reeds gedeeltelijk beantwoording bij mijn 694, blijkens hetwelk Sukarno niet gezegd heeft dat de samenwerking met Nederland, welke de Darul Islam zou voorstaan, in feite bestaat en ook niet dat Nederland deze samenwerking op zijn beurt zou begeren. In verband hiermede meen ik dat voor een protest bij de Indonesische Regering niet voldoende aanleiding bestaat; het zou niet de bewoordingen maar slechts suggestieve anti-Nederlandse tendens van de presidentiële rede kunnen betreffen. Ook een persverklaring van Nederlandse zijde meen ik voorlopig althans, te moeten ontraden. Mijn definitief oordeel hierover zou ik gaarne tot morgen opschorten, wanneer over de reacties van de pers hier te lande meer bekend zal zijn. Ik seinde reeds dat tot nu toe weinig commentaar is geleverd en dat daarin aan de onderwerpelijke passage uit de rede geen aandacht is geschonken. Indien ook het eventueel commentaar van andere bladen er niet op mocht wijzen, dat aan Sukarno's woorden een interpretatie wordt gegeven - waartoe zijn insinuerend betoog zo ruimschoots aanleiding biedt - welke het bestaan van of de wens tot samenwerking van Nederlandse zijde poneert, meen ik dat een verklaring aan de pers beter achterwege kan blijven. Zij zou aan de rede van Sukarno, alsdan onnodig, reliëf verlenen en door ons slechtgezinde groeperingen wellicht worden aangegrepen voor verdere verdachtmakingen enz. aan het adres van Nederland. In mijn voorlopig advies is, uiteraard, niet de vraag betrokken of en in hoeverre een regeringsverklaring met het oog op reacties in Nederland nodig of gewenst mocht zijn. Over eventuele nadere reacties c.q. perscommentaren hier te lande bericht ik morgen.